

Avanto tuo undergroundin esiin **Kokeellisen musiikin ja elokuvan festivaali Helsingissä 17.–19.11.2006**

Pohjoismaiden suurimmaksi vuosittaiseksi kokeellisen musiikin ja elokuvan tapahtumaksi vakiintunut Avanto-festivaali laajentaa jälleen yleisön horisonttia Helsingissä marraskuussa. Seitsemättä kertaa järjestettävä festivaali tarjoaa laajan kirjon musiikkia, liikkuvaa kuvaa ja installaatioita. Tämän vuoden ohjelma esittelee muun muassa kotimaisen kokeellisen elokuvan unohdettua historiaa **Sähkömetsä**-sarjassa sekä New Yorkin avantgardea kolmessa polvessa. Festivaalilla nähdään muun muassa kokeellisen musiikin ja elokuvan pioneeri **Tony Conrad**, Sonic Youth -yhtyeestä tuttu **Lee Ranaldo** ja kuvataiteilija **Leah Singer**, noise-undergroundin edustajat **Carlos Giffoni** ja **Prurient** sekä viime vuosina kokeellista musiikkia myös laajemmalle yleisölle esitellyt **Black Dice** -yhtye.

Viidestä lyhytelokuvakoosteesta muodostuvassa **Sähkömetsä**-sarjassa esitetään äärimmäisen harvinaisia herkkuja. Mukana on muun muassa aikansa seksuaalista vapautumista ja psykedeelistä tajunnanlaajentamista heijastavia kotimaisia 1960-luvun underground-elokuvia sekä **Pasi ”Sleeping” Myllymäen** vimmaisista kaitafilmeistä 1970-luvun punk-vuosilta. Sähkömetsä-sarja osoittaa, ettei mediataide ole uusi taiteenlaji tai 2000-luvun ilmiö, vaan pohjautuu Suomessakin kokeellisen elokuvan traditioon.

Avanto tuo Suomeen edustavan joukon newyorkilaisia avantgarde-artistejä. **Tony Conrad** (s. 1940) oli 1960-luvulla New Yorkin minimalistien keskeisiä hahmoja. Hän oli mukana myös kaikkien aikojen tunnetuimman kokeellisen rock-yhtyeen varhaisvaiheissa ja keksi tuolle yhtyeelle nimen **Velvet Underground**. Conrad vastaa Avannon avajaiskonsertista, ja viikonlopun aikana nähdään myös kolme sarjaa hänen elokuviaan, jotka ovat abstraktin filmitaiteen klassikoita. **Sonic Youth** -yhtyeen kitaristi **Lee Ranaldo** (s. 1956) ja kuvataiteilija **Leah Singer** esittävät Avannossa teoksensa *Drift*. Kyseessä on improvisoidun konsertin, spoken word -performanssin ja kokeellisen elokuvan välimaastoon sijoittuva eksistentiaalinen essee, joka koostuu Ranaldon esittämistä runoista ja musiikista sekä Singerin kahdella 16mm-elokuvaprojektorilla esitystilanteesta manipuloimista kuvista. Dominick Fernow'n (s. 1981) meluprojekti **Prurient** ja **Carlos Giffoni** (s. 1978) kuuluvat New Yorkin tämän päivän noise-undergroundin tärkeimpiin tekijöihin. Brooklynissa majaileva **Black Dice** -yhtye on puolestaan viime vuosina saanut myös elektronisen musiikin ja vaihtoehtorockin yleisöä kiinnostumaan konkreettisesta musiikista ja noisesta.

Avannon musiikkiohjelmassa painottuu vielä aiempia vuosia voimakkaammin suomalaisen kokeellisen musiikin nykyinen monimuotoisuus. Festivaalin kuusi kotimaista esiintyjää ovat jo pidemmän aikaa muodostaneet omia verkostojaan syrjässä valtajulkisuudelta ja kasvattaneet kansainvälisessäkin mittakaavassa huomiota herättävän omaperäisiä lähestymistapoja musiikkiin. Avannossa on tilaisuus kuulla **Islajan** psykedeelistä folkrockia, **Pymathonin** speed metal -vaikutteista improvisaatiota, **Lau Naun** koskettavan hauraita laulelmia, **Hei**-kollektiivin minimalismia ja **Tomutontun** värikästä melumusiikkia. Lisäksi Op:l Bastardsista ja Larry and the Lefthandedistä tuttu Timo Kaukolampi esittelee Avannossa uuden projektinsa **Kaukolampi, Puranen & Nykänen**.

Uutena aluevaltauksena tänä vuonna Avannossa kuullaan kahdelta ulkomaiselta avantgarde-säveltäjältä tilausteokset. Amerikkalaisen **Jim O'Rourken** ja saksalaisen **Ralf Wehowskyn** kappaleet saavat ensiesityksensä elektronisen musiikin 1950-luvulla alkaneen ja nyttemmin jo lähes kadonneen perinteen mukaan nauhamusiikkikonserttina, jossa esiintymislavalla ei ole lainkaan esiintyjää vaan ainoastaan

äänentoistolaitteet. Samassa tilaisuudessa brittiläiset hiljaisen improvisaation mestarit **Mark Wastell** ja **Rhodri Davies** soittavat live-konsertin.

Hollantilaiset äänitaiteilija **Gert-Jan Prins** ja mediataiteilija **Bas van Koolwijk** tuovat Avantoon uunituoreen teoksensa *Synchronator*. Itse suunniteltujen ja rakennettujen elektronisten laitteiden avulla kaksikko kyseenalaistaa video- ja äänisignaalin tekniset rajoitteet ja pyrkii palauttamaan koneille niiden oman ”luonnollisen” äänen. Avannossa nähdään myös harvoin esiintyvä noise-musiikin skandinaavinen superkokoonpano **Nash Kontroll**, jonka esikoisalbumi *Your Left Hand Just Exploded* (2005) on kerännyt kansainvälisten kriitikoiden kehuja. **Nash Kontroll** -trion muodostavat **Dror Feiler**, **Mats Gustafsson** ja **Lasse Marhaug**.

Elokuvaohjelmiston helmiä on lettristisen elokuvan tunnetuimpiin tekijöihin lukeutuvan **Frédérique Devaux**’n vakuuttava 12 lyhytelokuvan retrospektiivinen sarja. **Timothy** ja **Stephen Quayn** odotettu toinen kokoillan elokuva *The Pianotuner of Earthquakes* saa Avannossa Suomen ensi-iltansa. Mielenkiintoinen löytö on myös montrealilaisen **Caroline Martelin** ensimmäinen pitkä elokuva *The Phantom of The Operator*, jonka pääosissa nähdään amerikkalaisia puhelinkeskusten hoitajia vuosilta 1903–1989. **Nikolaus Geyrhalterin** *Our Daily Bread* vie meidät teollisen ruoantuotannon alkulähteille ja on viime vuosien tärkeimpiä dokumenttielokuvia. *Avantoscope*-sarja jatkaa Avannon perinteitä esitellessään uuden kokeellisen elokuvan ja videon viimeisimpiä virtauksia maailmalta.

Kokeellisen elokuvan ja musiikin lisäksi Avanto tarjoaa myös elokuva- ja ääni-installaatioita. Festivaalilla on mahdollista osallistua **Zoë Irvinen** found sound -projektiin *Magnetic Migration Music*, joka kerää ja käsittelee löydettyjä c-kasettinauhan pätkiä. Tate Britainissa kesällä esitetty **Luke Fowlerin** *Pilgrimage From Scattered Points* on subjektiivinen dokumenttielokuva, jonka aiheena on brittiläinen nykymusiikin esitaiteilija Cornelius Cardew. Elokuvasarjan lisäksi **Frédérique Devaux**’lta nähdään myös irtileikatuista 16mm-filmiruuduista rakennettu installaatio.

Avanto-festivaalin tapahtumapaikkoina Helsingissä ovat Kiasma-teatteri, elokuvateatteri Orion, Sibelius-Akatemia, Kuudes Linja, Gloria, MUU galleria ja Galleria Huuto. Lippujen ennakkomyynti alkaa 1.11.2006.

Koko ohjelma nähtävissä osoitteessa www.avantofestival.com

Lisätiedot, kuvapyynnöt ja haastattelutoiveet:

Festivaalijohtaja
Marko Home
marko.home@avantofestival.com
09-6941702

Tiedottaja
Maria Bregenhøj
maria.bregenhøj@avantofestival.com
09-6941702